

Рішення разової спеціалізованої вченої ради про присудження ступеня доктора філософії

Разова спеціалізована вчена рада (Наказ № 55/01-04 від 16.11.2023 р.) Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» Міністерства освіти і науки України, м. Ужгород, прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» на підставі прилюдного захисту дисертації «Реалізація принципу народовладдя в організації судової влади та здійсненні правосуддя: конституційно-правове дослідження» за спеціальністю 081 «Право» «18» січня 2024 року.

Синьобок Михайло Сергійович народився 16 квітня 1994 року, в м. Сергіїв Посад, Московської області, РФ.

У 2011 році закінчив Черкаську СПШ I-III ступенів № 17.

З вересня 2011 року по січень 2018 року навчався в Національному юридичному Університеті імені Ярослава Мудрого, де отримав диплом магістра, спеціальність «Правознавство», кваліфікація «магістр з права».

З вересня 2018 року вступив в аспірантуру юридичного факультету кафедри конституційного права та порівняльного правознавства ДВНЗ «Ужгородський національний університет» на заочну форму навчання.

Професійна діяльність:

з липня 2018 року по грудень 2019 року – помічник судді в Апеляційному суді Черкаської області;

з квітня 2021 року по вересень 2021 року – юрист в ТОВ «УКР-НОВОБУД»;

з вересня 2021 по теперішній час – слідчий відділення розслідування злочинів скоєних проти життя та здоров'я особи в Черкаському районному управлінні поліції головного управління Національної поліції в Черкаській області.

Сімейний стан: одружений.

Синьобок Михайло Сергійович до спеціальної вченої ради подав відповідні документи, згідно із затвердженим МОН України переліком. Усі вони відповідають вимогам, що пред'являються.

Дисертацію виконано у Державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» Міністерства освіти і науки України, м. Ужгород. За результатами перевірки та аналізу дисертації за допомогою програми *Unicheck* ознак академічного плагіату виявлено не було.

Науковий керівник: Белова Мирослава Володимирівна, доктор юридичних наук, доцент, професор кафедри конституційного права та порівняльного правознавства, юридичного факультету Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет».

Здобувач має 8 наукових публікацій за темою дисертації, з них 2 статті у періодичних наукових виданнях іноземної держави, 4 статтей у наукових фахових виданнях України, 0 монографій:

1. Белов Д.М., Синьобок М. С. Правовий простір держави: окремі питання в теорії сучасного конституціоналізму. *Порівняльно-аналітичне право*. 2018. Випуск № 2. С. 52-54.

2. Синьобок М.С. Доктринальні та правові аспекти участі народу у формуванні та здійсненні правосуддя. *Порівняльно-аналітичне право*. 2020. № 4. С.109-113.

3. Синьобок М.С. Поняття та зміст права народу на формування та здійснення правосуддя. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2020. Вип. 62. С.126-129.

4. Синьобок М.С. Функції народовладдя в організації судової влади та здійснення правосуддя. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право*. 2021. Вип. 63. С.93-95.

У дискусії взяли участь голова і члени разової спеціалізованої вченої ради та присутні на захисті фахівці:

Бисага Юрій Михайлович, доктор юридичних наук, професор, завідувач кафедри конституційного права та порівняльного правознавства, юридичного факультету Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» (голова разової спеціалізованої вченої ради).

Зауваження Бисаги Ю.М.:

В тексті дисертаційного дослідження варто було б розкрити зміст та співвідношення таких категорій як «призначення суддів» та «обрання суддів».

Така система, на наш погляд, являє собою певною мірою компроміс між призначенням суддів та їх обранням, вбираючи, таким чином, позитивні риси обох систем. З одного боку, кандидатів в судді відбирає професійний орган, що володіє знанням про необхідні професійні та моральні якості майбутнього судді. З іншого боку, завдяки виборам суддів здійснюється громадський контроль їхньої діяльності. Ця система виборів дозволяє також уникнути багатьох проблем, з якими стикаються в процесі проведення виборів «партійних» і «безпартійних» суддів, таких як передвиборні дебати кандидатів (які можуть применшити авторитет судової влади, породити сумніви в її незалежності), необхідність залучення грошових коштів на передвиборчу кампанію кандидатів.

Заборовський Віктор Вікторович, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри цивільного права та процесу юридичного факультету Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» (рецензент).

Зауваження Заборовського В.В.:

1. У дослідженні зауважено, що право брати участь формуванні судової влади та здійсненні правосуддя відноситься до групи прав на участь у суспільно-політичному і державному житті країни. Проте, це право є похідними від права брати участь в управлінні справами держави, яке є основним правом. В свою чергу, право обирати представника судової влади – суддю, а також право брати участь у здійсненні правосуддя є похідними правами. Такий висновок потребує більш детального обґрунтування.

2. На стор. 204 дисертант зазначає, що « ... народ повинен мати право реалізовувати свою владу шляхом формування такої гілки влади через прямі вибори суддів, що являються її представниками, за аналогією як і представників двох інших гілок влади. Таким чином, принцип виборності представників судової гілки влади народом є неодмінною умовою її існування як і державної влади взагалі». Відтак, потребує більш детального висвітлення позиції автора щодо витоків впровадження конституційно-правового інституту виборності суддів в Україні.

Берч Вероніка Вікторівна, кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри конституційного права та порівняльного правознавства юридичного

факультету Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» (рецензент).

Зауваження Берч В.В.:

1. Аналізуючи право народу на формування та здійснення правосуддя, дисертант зауважує, що воно розкривається через можливості і принципи природного права, які крізь призму поняття природної влади, тобто влади природи в самій людині і в стосунках між людьми, показує, що право на владу притаманне людині в силу самої її природи. Дисертанту, для більш детального визначення змісту свого дослідження на публічному захисті варто було б, розкрити сутність такого твердження.

2. Робота значно виграла б, якщо б дисертант звернув увагу і на можливі перешкоди у впровадженні судового народовладдя в умовах українських реалій, а також на засоби подолання цих перешкод.

Жаровська Ірина Мирославівна, доктор юридичних наук, професор, професор кафедри теорії права та конституціоналізму Інституту права, психології та інноваційної освіти, НУ «Львівська політехніка» (офіційний опонент).

Зауваження Жаровської І.М.:

1. На наш погляд, надто спрощено автор підходить до висвітлення стверджуючи, наприклад, що «сучасний розвиток і законодавча реалізація ідей самостійності і незалежності судової влади з опорою на Конституцію, що втілює ідею народного суверенітету, багато в чому відображає розвиток саме цих принципових засад. Без зайвого лукавства можна помітити, що саме незалежна судова влада виступає гарантом і верховенства права, і повноти реалізації прав і свобод людини і громадянина, і демократичного народовладдя».

2. Вірно ставлячи питання щодо того, що в демократичному суспільстві громадськість «планує роботу органів державної влади; опікується системою налагодження тісної взаємодії з владою; проводить моніторинг громадської думки (відносин, поведінки та реагування громадськості); аналізує вплив процедур і дій влади на громадськість; модифікує політичну технологію, якщо вона суперечить інтересам громадськості; консультує та прогнозує створення нових прийомів, процедур взаємодії з владою; налагоджує і підтримує

двосторонні відносини між владою і громадськістю; здійснює повне та своєчасне інформування громадськості про дії влади. За таких умов держава є абсолютно залежною від громадськості, оскільки її існування можливе лише за сприятливого ставлення до неї громадськістю», автор в дисертаційному дослідженні не розкриває його сутності.

3. Спірним, як на наш погляд, є твердження автора про те, що «існує тісний взаємозв'язок виборності з принципом конституційної відповідальності, який відображає участь суб'єкта (народу) у відносинах, що складаються в сфері організації, здійснення, приналежності (державної) влади та в сфері взаємовідносин держави і особистості, а також відображає прагнення суб'єктів до влади, впливу на визначення загальної волі держави, керівної ролі в ній». Хотілося б почути аргументацію здобувача щодо цього.

4. Форма безпосереднього народовладдя, тобто способи безпосереднього волевиявлення народу або його окремої частини (у деяких випадках - територіальної громади), виконують певні функції, тобто здійснюють вплив на державно - правові явища. Ці функції існують не відокремлено, а об'єднуються в систему функцій форм безпосереднього народовладдя. Вважаємо, що автору варто було розглянути й функції форм безпосереднього народовладдя, виділених за способом здійснення безпосереднього народовладдя.

Щербанюк Оксана Володимирівна, докторка юридичних наук, професор, завідувач кафедри процесуального права юридичного факультету Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (офіційний опонент).

Зауваження Щербанюк О.В.:

1. Автор дисертаційного дослідження відзначає, що «органи судової влади забезпечують відповідні форми і методи організації повновладдя народу в специфічній сфері його здійснення, що включає суспільні відносини, які мають особливу, підвищену цінність для держави. Це виражається в створенні механізму реалізації прав громадянського суспільства і кожної окремої особистості, захисту від зазіхань на встановлений у державі правопорядок, утвердження соціальної справедливості». В той же час не розкрито сутність та зміст наведеного дисертантом механізму.

2. Розглядаючи питання нормативно-правового змісту формування суддівського корпусу слід зазначити, що не дивлячись на те, що на теперішній час існує декілька дієвих підходів до формування суддівського корпусу, серед них чільне місце посідає і його формування з використанням істотного елементу виборності. З теоретичного боку, такий підхід покликаний забезпечити справедливий, відкритий та неупереджений спосіб формування суддівського корпусу та надати йому пряму демократичну основу. Проте, дисертантом не приділено належної уваги висвітленню питання «елементу виборності» (наприклад через інститут присяжних).

3. Досить спірним, на наш погляд, виглядає висновок дисертанта, що «наявність у громадян права на участь у формуванні судової влади та здійснення правосуддя включає себе також право дострокового відкликання суддів, їх підзвітності та контролю з боку громадян, що в свою чергу підвищує реальну роль громадян у формуванні та управлінні країною в цілому». Ці моменти відображаються в понятті принципу виборності суддів, що є одним з конституційних принципів судової системи, сутність якого полягає в тому, що всю або основну частину суддів у державі повинен обирати або безпосередньо народ, або певний представницький орган.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,
«Проти» 0 членів ради,
«Утрималися» 0 членів ради

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада (Наказ № 55/01-04 від 16.11.2023 р.) присуджує Синьобоку Миззайлу Сергійовичу ступінь доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

Голова разової спеціалізованої
вченої ради

Юрій БИСАГА